

DOĞUBAYAZIT BELEDİYESİ
SEBZE VE MEYVE TOPTANCI HALİNİN YÖNETİM VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA
YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- (1) Bu yönetmelik Doğubayazıt Belediyesi Toptancı Halinde sebze ve meyve ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenilirliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılması, işyerlerinin kiralanması, devredilmesi, satılması ile Toptancı Halin yönetimi, işleyişi ve denetimine ilişkin esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Dayanak

MADDE 2-İşbu Yönetmelik; Doğubayazıt Belediyesi sınırları içinde kurulan ve işletilmekte olan toptancı halinin işyerlerinin kiralama ve satış şartlarını, hal personeli ve sebze ve meyve ticareti ve diğer işlerle ilgili işte çalışmakta olanlarda aranacak nitelikleri, bunların çalışmalarını, yapacakları satışları, haklarını ve uymakla yükümlü olduğu kuralları, hal rüsumuna dair esasları, toptancı hallerinin idaresini, iç güvenlik ve temizliğe ilişkin kuralları, Hal Müdürlüğüne toptancı hali içinde ve dışında yapılacak denetimi, bu yönetmelikteki kural ve düzenlemelere uymayanlara karşı uygulanacak yaptırımlar ile toptancı hallerine ve sebze ve meyve ticaretine ilişkin diğer hususları kapsar.

Hukuki Dayanak

MADDE 3- Bu Yönetmelik; 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanununun 4. 6. 11. 14. Ve 17. maddeleri ile bu Kanuna dayandırılarak çıkarılan Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmeliğin 19. 36. ve 48. maddeleri ve 5393 Sayılı Belediye Kanununun 18. maddesinin (m) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu yönetmelikte geçen;

- a) **Açık işyeri:** Toptancı hallerindeki kiralama veya satış işlemi yapılmamış olan işyerlerini,
- b) **Banka:** Hal rüsumunun tahsilini ve ilgili belediye ile işletmelere dağılımını yapmak üzere Bakanlıkça belirlenen bankayı,
- c) **Bakanlık:** Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
- ç) **Bakanlık Yönetmeliği:** 07.07.2012 tarih ve 28346 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmeliği,
- d) **Belediye:** Doğubayazıt Belediyesini,
- e) **Belediye Başkanı:** Doğubayazıt Belediye Başkanı,
- f) **Belediye Encümeni:** Doğubayazıt Belediyesi Encümenini,
- g) **Belediye Meclisi:** Doğubayazıt Belediye Meclisini,
- ğ) **Hal Hakem Heyeti:** Üreticiler ile meslek mensupları arasında veya meslek mensuplarının kendi aralarında çıkan uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Ticaret İl Müdürlüğüne oluşturan heyeti,
- h) **Hal rüsumu:** Malları satın alanlarca toptan satış bedeli üzerinden toptancı hali bulunan belediye veya işletmelere bu Yönetmeliğe göre ödenen meblağı,
- ı) **İl Müdürlüğü:** Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Ticaret İl Müdürlüğünü,

İ) İşyeri: Toptancı hal yönetimince belirlenen ve malların üretici, üretici örgütü, komisyoncu ve tüccarlar tarafından toptancı halinde toptan olarak alım satımının yapıldığı yerleri,

J) İş yeri devir ücreti: Bu yönetmeliğin ilgili maddelerinde düzenlenen ücretsiz devirler dışında, iş yeri devralanların belediye meclisince belirlenen miktarda ödemesi gereken ücreti,

K) İşyeri Maliki: Haldeki işyerlerine medeni hukuk hükümlerine göre sahip olan üretici, üretici örgütü, komisyoncu ve tüccarları,

L) Kanun: 26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunu,

M) Kiracı: Bir kira sözleşmesine istinaden haldeki işyerlerinde faaliyette bulunan üretici, üretici örgütleri, komisyoncular ile tüccarları,

N) Komisyoncu: Malların toptan satışı amacı ile kendi adına başkası hesabına komisyon esaslı üzerinden çalışan meslek mensuplarını,

O) Mal: Organik ve iyi tarım ürünleri kapsamında üretilen sertifikalı ürünler dâhil ticarete konu sebze ve meyveleri

Ö) Meslek mensubu: Malların ticaretiyle iştigal eden ilgili meslek odalarına kayıtlı kişileri,

P) Meslek örgütü: Komisyoncu veya tüccarların ayrı ayrı ya da birlikte oluşturduğu, federasyonlara üye derneklerden toptancı halindeki işyerlerinde faaliyet gösteren en fazla üyeye sahip derneği,

R) Sistem: Bakanlık bünyesinde elektronik ortamda kurulan ve internet tabanlı çalışan merkezi hal kayıtsistemini,

S) Sistem internet sayfası: www.hal.gov.tr’yi,

Ş) Toptancı Hali: Doğubayazıt Belediyesi Toptancı Halini,

T) Tüccar: Malların toptan satışı amacı ile kendi adına ve hesabına çalışan meslek mensuplarını,

U) Tüketim yeri: Malların tüketildiği il, ilçe veya belde, belediye sınırı ve mücavir alanlarını,

Ü) Üretici: Malları üretenleri,

V) Üretici örgütü: Üreticilerce kurulan ve 4.8.2012 tarihli ve 28374 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sebze ve Meyve Üretici Örgütleri Hakkında Yönetmeliğe göre üretici örgütü belgesi almış olan tüzel kişilikleri,

Y) Üretim yeri: Malların üretildiği ya da girdiği gümrük kapısının bulunduğu il, ilçe veya belde belediye sınırı ve mücavir alanlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Toptancı Hallerinde İşyerlerinin Satış, Kiralama ve Devir İşlemlerine İlişkin Usul Ve Esaslar

Kiralama ve Satış

MADDE 5- (1) Belediye toptancı halindeki işyerleri 08.09.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde kiralama veya satış yolu ile işletilir. Kira süresi sona erenler, açılacak kiralama ihalelerine yeniden katılabilir. Satılacak işyeri sayısı, haldeki toplam işyeri sayısının % 50’sini geçemez. Toptancı hallerinde kiralama veya satış işlemleri, Kanun ve ikincil düzenlemelere aykırı olmayacak şekilde, Kanunun 11 inci maddesinin ilgili hükümlerine yer verilerek, tarafların yetkili temsilcilerince imzalanacak sözleşmelerle gerçekleştirilir.

(2) Toptancı halindeki işyerleri, üretici, üretici örgütü, komisyoncu veya tüccarlara kiralanır ya da satılır. Aynı toptancı halinde/şubesinde bir kişiye doğrudan veya dolaylı olarak en fazla bir işyeri kiralanabilir veya satılabilir. İşyeri, adi şirketlere/ortaklıklara ya da birden fazla gerçek veya tüzel kişiye kiralanamaz ve yasatılamaz.

(3) Özel toptancı hallerindeki işyerlerinin kiralanması ve satılması özel hukuk hükümlerine göre olur.

(4) Toptancı hallerinde bulunan toplam işyeri sayısının en az yüzde yirmisi üretici örgütlerine kiralanmak üzere üretici örgütü yeri olarak ayrılır. Üretici örgütü yerlerinin kiralanmasında toptancı hali ile ilgilendirilen üretici örgütlerine öncelik verilir. Ayrılan işyerlerine yeteri kadar talep bulunmaması veya boşalan işyerlerinin doldurulmaması hâlinde diğer talep sahiplerine kiralama yapılabilir. Ancak, diğer talep sahiplerine yapılacak kiralamanın süresi beş yılı geçemez.

(5) Kiralama ve satış aynı belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan diğer toptancı hallerinde işyeri bulunmayanlara öncelik verilmek suretiyle yapılır.

(6) On yılı geçmemek üzere, kira süresi sona erenlerle, ihaleye çıkılmaksızın yeniden kira sözleşmesi yapılabilmesi bu kişiler hakkında Bakanlık Yönetmeliğinin 36. maddesinin dokuzuncu veya on birinci fıkralarındaki ya da 37 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendindeki veya 42 inci maddesinin altıncı fıkrasındaki hükümlere aykırı hareket etmeleri nedeniyle herhangi bir cezai işlem uygulanmamış olması ve yazılı talepte bulunmalarına bağlıdır.

(7) Belediye toptancı halindeki işyerlerinin kira süresi 5957 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü saklı olmak üzere en fazla on yıldır. Bir yıldan uzun süreli kira sözleşmelerinde ikinci ve izleyen yıllar kira bedelleri, Üretici Fiyatları Endeksi oranında arttırılır.

(8) Bu maddeye göre satılan belediye toptancı halindeki işyerlerinin tapu kütüklerine; Kanunun 11 inci maddesinin altıncı fıkrasındaki eylemlere aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi halinde satış işlemlerinin iptal edilip işyerlerinin geri alınacağına ilişkin olarak şerh konulur ve bu şartların gerçekleşmesi durumunda ilgili taşınmazlar belediye tarafından genel hükümlere göre geri alınır.

(9) Bu maddede belediye toptancı hali için öngörülen hükümler, işletim yetkisi devredilmiş toptancı hali hakkında da uygulanır.

İşyerinde Faaliyet Gösterenlerde Aranılacak Şartlar

MADDE 6- (1) Üreticilerin;

- a) Sebze veya meyve üreticisi olması,
- b) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde tutulan ilgili sistemlere kayıtlı olması,
- c) Belediye meclisince belirlenen tutardaki teminatı vermesi,
 - ç) Başvuru tarihinden önceki bir yıl içinde toptancı halindeki işyerinin kira sözleşmesinin feshine veya satış işleminin iptaline karar verilmemiş olması,
 - d) 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmaması,
- e) İlgili mevzuatla aranılan diğer şartlara sahip olması, gerekir.

(2) Üretici Örgütlerinin;

- a) Vergi mükellefi olması,
- b) Başvuru tarihinden önceki bir yıl içinde toptancı halindeki işyerinin kira sözleşmesinin feshine veya satış işleminin iptaline karar verilmemiş olması,
- c) Yönetim Kurulu üyelerinin birinci fıkranın (d) bendinde aranılan şartlara sahip olması,
 - ç) Belediye meclisince belirlenen tutardaki teminatın verilmesi,
 - d) İlgili mevzuatla aranılan diğer şartlara sahip olması,gerekir.

(3) Komisyoncu veTüccarların;

- a) Sebze veya meyve toptan ticareti ile iştiğalemesi,
- b) İlgili meslek odasına kayıtlı olması,
- c) Vergi mükellefi olması,
 - ç) Başvuru tarihinden önceki bir yıl içinde toptancı halindeki işyerinin kira sözleşmesinin feshine veya satış işleminin iptaline karar verilmemiş olması,
 - d) Komisyoncu ve tüccarların gerçek kişi olması halinde bu kişilerin, tüzel kişi olması halinde ise yönetim kurulu üyelerinin birinci fıkranın (d) bendinde aranılan şartlara sahip olması,
- e) Belediye meclisince belirlenen tutardaki teminatın verilmesi,
- f) İlgili mevzuatla aranılan diğer şartlara sahip olması gerekir.

(4) İşyeri Kiralama Veya Satın Alma TalebindeBulunanlar;

Bakanlık Yönetmeliği ekinde yer alan Ek-3 teki dilekçe, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde tutulan ilgili sistemlere kayıtlı olduğunu gösterir belge/üretici örgütü belgesi/ilgili meslek odasına kayıtlı olduğunu gösterir belge ve Bakanlık Yönetmeliğinin 31 inci maddesine göre belediye adına ve lehine düzenlenmiş teminatlar ile gayri kabili rücu yetki belgesi ile birlikte ilgili başvurur.

(5) İhale mevzuatına göre istenecek belgeler saklıdır.

Teminat

MADDE 7- (1) Toptancı halinde ticari güvenin sağlanması ve tarafların haklarının korunması amacıyla bir yıllık kira bedelinden az olmamak üzere belediye meclisince belirlenen miktarda teminat alınır. Teminat; nakit, banka teminat mektubu, hazine bonusu, devlet tahvili, hisse senedi, mali sorumluluk sigortası ve gayrimenkul rehini olarak verilebilir. Eksilen teminat en geç bir ay içerisinde tamamlanır.

(2) Herhangi bir nedenle işyerindeki kiracılık veya mülkiyet hakkı sona erenlere, yerine getirmeleri gereken bir yükümlülüklerinin bulunmadığı tespit edildikten sonra teminatları iade edilir. Teminatlar, her halükarda hakkın sona ermesinden itibaren altı ay geçmedikçe iade edilmez.

(3) Teminatlar amacı dışında kullanılamaz, üzerine ihtiyati tedbir konulamaz ve haczedilemez.

(4) Teminatların muhafazası, nakde çevrilmesi veya zarar görene ödenmesi aşamasında ortaya çıkan tüm masraflar, teminat veren tarafından karşılanır.

(5) Teslim alınan malların cinslerine, doğal özelliklerine, standartlarına ve hijyenik şartlara göre özenle korunmaması veya toptancı halinden satın alınan malların bozuk olması ya da sıhhi olmaması nedeniyle meydana gelen zararlar ile süresi içinde üreticiye ödenmeyen mal bedelleri, ilgililerin talebi üzerine hal hakem heyeti veya mahkeme kararıyla, verilen teminattan kesilerek ödenir. Teminattan karşılanamayan kısım genel hükümlere göre tahsil olunur.

(6) Bu Yönetmelikte teminata ilişkin hüküm bulunmayan hallerde Bakanlık Yönetmeliklerinde yer alan hükümler uygulanır.

Devir

MADDE 8- (1) Kiralanan işyerleri, vefat etme veya iş göremeyecek derecede kaza geçirme, hastalık ya da yaşlılık gibi zaruri hallerde kanuni mirasçılara devredilebilir.

a) Kiracının vefatı halinde devir, vefat tarihinden itibaren üç ay içinde yazılı talepte bulunulması ve kanuni mirasçıların anlaşmasına bağlıdır. Mirasçıların anlaşmasını gösterir noter onaylı belge ile veraset ilamı talep dilekçesine eklenir.

b) Vefat dışında birinci fıkrada belirtilen diğer durumlarda devir, yazılı talepte bulunulmasına bağlıdır.

c) Birinci fıkrada belirtilen nedenlerden dolayı yapılan devir işlemlerinden herhangi bir ücret tahsil edilmez.

(2) Kiracılar, Bakanlık Yönetmeliğinin 32 inci maddesinin beşinci fıkrasına uygun olarak işyerlerini başkalarına devredebilir.

a) Devir talepleri ekli belgelerle birlikte Hal Müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

b) Belgeleri tamam olanlar hakkında karar verilmek üzere dosya encümenine gönderilir.

c) Encümenince talepleri uygun görülenler, mevcut kira sözleşmesinde belirtilen şartlar dâhilinde kalan süreyi tamamlar.

ç) Kiracılık hakkını devralacaklarda, 5 inci maddedeki şartlar aranır.

d) İşyerlerinin bu fıkraya göre devri halinde, Belediye meclisince belirlenen devir ücretini defaten ödenmesi zorunludur.

(3) Toptancı Halinin İşletme yetkisinin devredilmesi halinde işyerlerinin devir işlemleri yukarıda belirtilen usul çerçevesinde Belediye Encümenince gerçekleştirilir.

Tüzel Kişiliklerde Hisse Devri

MADDE 9- Tüzel kişiliklerde yapılacak hisse devirlerinde; Devredilecek hisse oranında Belediye Meclisince belirlenecek tutarda devir ücreti alınır. Ancak Şirket hisselerinin % 50 nin altında devir edilmesi halinde, yıllık devir ücretinin % 50'sinden az olmamak üzere devir ücreti alınır. Devir işlemleri bu Yönetmeliğin 5 inci ve 7 inci maddelerinde belirtilen hükümlere göre yürütülür.

Kiralama ve Satışın İptali

MADDE 10- (1) Aşağıdaki durumlarda;

a) İş yeri malik veya kiracılarının gerekli nitelikleri taşımadıklarının sonradan anlaşılması,

b) İş yeri malik veya kiracılarının taşınması gerekli olan niteliklerden herhangi birini kaybetmesi,

c) Kira bedelini belediyenin yazılı uyarısına rağmen ödemeyenler ile teminatını süresinde vermeyenler veya eksilen teminatını süresinde tamamlamayanların,

ç) Hukuken geçerli bir mazereti bulunmaksızın toptancı halindeki işyerini aralıksız on beş gün veya bir takvim yılında altmış gün kapatanların,

d) Bakanlık Yönetmeliğinin 34 üncü maddesinin beşinci fıkrasına aykırı olarak aynı toptancı halinde kendi aralarında mal alan, satan veya devredenlerin,

e) Serbest rekabeti engellemek amacıyla kendi aralarında veya üreticilerle ticarî anlaşmalar yapanlar, uyumlu eylemde bulunanlar veya hâkim durumlarını kötüye kullananların,

f) Piyasada darlık oluşturmak, fiyatların yükselmesine sebebiyet vermek veya fiyatların düşmesine engel olmak için malları belirli ellerde toplayanlar, satışından kaçınanlar,

stoklayanlar, yok edenler, bu amaçla propaganda yapanlar veya benzeri davranışlarda bulunanların,

g) Malların, gıda güvenilirliğine, kalite ve standardına, teknik ve hijyenik şartlara aykırı olarak satışa sunulması, aynı kap veya ambalaj içine değişik kalitede ve/veya üzerinde yazılı olan miktardan az mal konulması, ölçü ve tartı aletlerinin hileli bir şekilde kullanılması ya da hileli olarak karışık veya standartlara aykırı mal satılması eylemlerini bir takvim yılında üç kez gerçekleştirenlerin,

ğ) Bir takvim yılı içinde üretici alacağını süresi içinde üç kez ödemeyenlerin,

h) Halde yaptıkları satışlarda, bir takvim yılında iki kez fatura düzenlemeyenler veya noksan fatura düzenleyenlerin,

ı) Kiraladıkları işyerlerini Bakanlık Yönetmeliğinin 32 inci maddesi hükümlerine aykırı olarak başkasına devredenler ya da kiraladıkları veya satın aldıkları işyerlerini herhangi bir şekilde kullandıranların,

i) Doğrudan veya dolaylı olarak aynı toptancı halinde birden fazla işyeri kiraladığı veya satın aldığı anlaşılmanın,

j) Belediyenin yazılı uyarısına rağmen, kira sözleşmesine aykırılığı yirmi gün içinde gidermeyenlerin, kira sözleşmesinin feshine ya da satış işleminin iptaline belediye encümenince karar verilir.

(2) 2886 sayılı Kanunun diğer maddelerinden kaynaklanan hak ve alacaklara ilave olarak, bu Yönetmeliğin beşinci maddesinde belirtilen şartların kaybedilmesi veya ibraz edilen belgelerin gerçeği yansıtmaması veya geçerliliğini yitirdiğinin tespiti halinde kiralama işlemi iptal olunur, 2886 sayılı Kanuna göre verilen teminatlar Belediye hesabına irat kaydedilir.

Kiracı ve Malikin Bildirim Yükümlülüğü

MADDE 11- (1) Kiracılık ve mülkiyet hakkının sona ermesi veya bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen niteliklerden birinin kaybedilmesi halinde durumun en geç bir ay içerisinde Hal Müdürlüğüne yazı ile bildirilmesi zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Toptancı Hallerinin Yönetimi, İşleyişi ve Denetimi

Kiracı ve İşyeri Malikleri ile Çalışan Personele İlişkin Düzenlemeler

MADDE 12- (1) Kiracı, işyeri malikleri ve yanlarında çalıştırdıkları personel aşağıda belirlenen kurallara uymak zorundadırlar.

a) İş yeri sahipleri ve yanlarında çalışanlar, 5393 sayılı Belediye Kanunu,5957 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat, Doğubayazıt Belediyesi Hal Yönetmeliği, Belediye Meclis ve Encümen Kararları ile Hal Müdürlüğüne getirilen düzenlemelere, yasaklara, talimatlara uymak zorundadırlar.

b) Hukuken geçerli bir mazeret bulunmaksızın toptancı halindeki işyerleri aralıksız on beş gün veya bir takvim yılında altmış gün kapatılamaz.

c) Resmi tatiller ile milli ve dini bayramlarda toptancı halinin açık tutulması veya kısmen çalıştırılmasına ilgili meslek örgütünün talebi üzerine Hal Müdürlüğüne karar verilir.

ç)Toptancı halinin açılış ve kapanış saatleri ile çalışma dönemi veya günlerinin belirlenmesinde, ilgili meslek örgütünün görüşü alınır.

d) Toptancı halinin açılış ve kapanış saatleri, mevsim şartları ve yöresel ihtiyaçlara göre Toptancı Hal Müdürlüğüne belirlenir. Bu belirleme yapılırken, halin kesintisiz, en az altı saat kapalı olması sağlanır.

- e) Hal Müdürlüğünce özellikleri ve standartları belirlenen işyeri tabelası, 120 cm yüksekliğinde 570 cm genişliğinde, işyerinin girişinde herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir yere yerleştirilir.
- f) İş yeri sahipleri Belediye'nin onayı olmadan, ilan, afiş asamaz.
- g) Toptancı halinde ve iş yerlerinde sürekli çalışan hizmetliler (taşıyıcı-parça mal taşıyan sürücüler ile yardımcıları da dâhil), Hal Müdürlüğü ve meslek örgütünün belirleyeceği örneğe uygun iş elbisesi giymek zorundadır. Bunların temininden ve kullanımından işyeri sahipleri sorumlu olup kontrolü Hal Müdürlüğünce yapılacaktır.
- ğ) Toptancı halinde ve iş yerlerinde sürekli çalışan hizmetliler (taşıyıcı-parça mal taşıyan sürücüler ile yardımcıları da dâhil), Hal Müdürlüğü ve meslek örgütünün belirleyeceği örneğe uygun tanıtıcı kimlik kartını yakalarına takmak zorundadırlar. İş yeri sahipleri ile Hal Müdürlüğü bunların temininden, kullanımından ve kontrolünden sorumludurlar.
- h) Satış yeri olarak belirlenen yerlerin dışına mal konulması, sergilenmesi, her ne şekilde olursa olsun işgal edilmesi yasaktır.
- ı) Kiracılar ve işyeri malikleri satış yerlerinde çalışan tüm personeli Hal Müdürlüğü ve meslek örgütüne bildirmek zorundadır.
- i) Kiracılar ile iş yeri sahipleri kendi yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden ve birlikte çalıştıkları veya çalıştırdıkları kişilerin verdikleri zararlardan sorumludur.

Çevre Temizliği

MADDE 13- (1) Çevre temizliğinden; işyeri kiracıları, malikleri, toptancı halinde çalışanlar ile nakliyeciler ve diğerleri sorumlu olup, aşağıdaki kurallara uymak zorundadırlar:

- a) Kiracılar ve iş yeri malikleri buldukları işyerlerinin içini ve dışını temiz tutmak zorundadır.
- b) Çöp ve atıklar uygun bidon ve poşetlerde toplanarak Hal Müdürlüğünce belirlenen çöp toplama yerine götürülür.
- c) Yerlere; tükürmek, çöp ve atık atmak, açık alanları tuvalet gibi kullanmak yasaktır.
- ç) Kiracı ve işyeri malikleri Hal Müdürlüğünce belirlenecek günde, işyerlerinin içini ve peronlardaki ortak kullanım alanlarını deterjanlı su ile temizleyecektir.
- d) Çöp toplama yerine sadece sebze, meyve ve balık atıkları dökülür. İnşaat, hafriyat, talaş, yanıcı, patlayıcı, parlayıcı atıkların dökülmesi yasaktır.
- e) Hal Müdürlüğünce, çöp toplama yeri olarak belirlenen yere hal dışından çöp ve atık getirilemez.
- f) Hal içerisinde araç yıkamak yasaktır.

Toptancı Hal Güvenliği

MADDE 14- (1) İşyeri kiracıları, malikleri, toptancı halinde çalışanlar, nakliyeciler ve diğerleri aşağıdaki güvenlik kuralları ve talimatlarına uymak zorundadırlar.

- a) Her işyerinde ilgili mevzuat hükümlerine göre yangın söndürme cihazı bulundurulması zorunludur.
- b) Kiracı ve malikler su baskını, yangın, patlama, sabotaj, doğal afetler ve hırsızlığa karşı işyerlerini ve tasarrufu altındaki diğer alanları sigortalatmak zorundadırlar.
- c) Hal alanındaki yangın dolabı, hortum, lamsı ve muslukların kırılmasından, kaybolmasından, tahrip edilmesinden tüm kiracı ve işyeri malikleri birlikte sorumludurlar. Bu durumlarda kiracı veya işyeri malikleri bu malzemeleri aynen veya tazmini suretiyle zararı karşılamak zorundadırlar.
- ç) Kiracı veya işyeri malikleri yangın musluklarının önünü 24 saat açık tutmak zorundadırlar.
- d) Kiracı veya işyeri malikleri, işyerlerinin içinde ve çevresinde boş kasa, yanıcı, parlayıcı, patlayıcı ve benzeri madde bulunduramazlar.

- e) Hal içerisinde araçtan araca yakıt çekmek, açıkta ateş yakmak yasaktır.
- f) İşyerleri ve boş kasa depolarında çalışma saatleri dışında kimse kalamaz, yatamaz ancak Hal Müdürlüğüne bildirilmesi ve ihtiyaç halinde bu alanların kullanımı belirli zamanlar için serbest bırakılabilir.

Toptancı Halinde Trafik Akışı ile İlgili Düzenlemeler

MADDE 15- (1) Toptancı halinde trafiğin düzenli akışından işyeri kiracıları, malikleri, toptancı halinde çalışanlar ile nakliyeciler ve diğerleri sorumlu olup, aşağıdaki kurallara uymak zorundadırlar:

- a) Toptancı haline giren tüm araçlar Hal Müdürlüğü görevlilerince gösterilecek yönleri izlemek, konulan trafik işaret ve kurallarına uymak ayrıca kendilerine gösterilen yerlere park etmek, yüklemek, boşaltma yapmak zorundadırlar.
- b) Meslek mensupları ve araç sahipleri gelen malları 3 gün içerisinde indirip araçların hali terk etmelerinden sorumludur.
- c) Toptancı halinde boş araçların park etmesi yasak olup, işyerlerine veya nakliyecilere ait araçların plakalarının Hal Müdürlüğüne bildirilmesi zorunludur.
- ç) Toptancı halinde sürekli çalışan, nakliyecilere ait araçların Hal Müdürlüğüne belirlenen alanların dışına park etmesi yasaktır. Taşımacılık işi yapan bürolar, Toptancı Hal alanlarını nakliyat garajı gibi kullanamazlar.
- d) Hal içerisinde parça mal taşıyan el arabası, forklift, çekçek gibi motorsuz araçlar Hal içerisinde esnafın kullanım alanı dışında bırakılamazlar.
- e) Hal içerisinde nakliyecilik yapan araçların Hal Müdürlüğüne belirlenecek taşıt tanıma kartların araçların ön camında bulundurmaları zorunludur.
- f) Hale mal getiren araçlar kantara giriş yapmak ve ücretini ödemek zorundadırlar.
- g) İki veya daha fazla işyerine mal dağıtımını yapacak araçların dağıtım işlemlerini varsa parça dağıtım yerinde, yoksa trafiği aksatmayacak şekilde yapmak zorundadır.
- ğ) Nakliyecilerce hale getirilen ve işyerlerine dağıtılan mallara ilişkin dağıtım listesi, dağıtım işlemi biter bitmez onaylanarak, Hal Müdürlüğüne verilmek zorundadır.
- (2) Bu hükümlere uyulmaması halinde 5326 sayılı Kabahatler Kanununa göre işlem yapılır.

Ücretler

MADDE 16- (1) Hale giren araçlar ilgili birimin teklifi üzerine Belediye Meclisince belirlenecek giriş, kantar ve otopark (hangi hizmet veriliyorsa ücret ona göre belirlenebilir.) ücretini ödemek zorundadırlar.

(2) Ücretlerin tahsili ve buna ilişkin hizmetler 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı kamu Mali Yönetimi ve Kontrol kanununun 60 ve 61 inci maddelerinin ilgili fıkraları uyarınca yürütülür.

(3) Resmi araçlar ile resmi kurumlarca kiralandığı belgelendirilen araçlardan giriş ve otopark ücreti alınmaz.

Kontrol ve Denetim Noktaları

MADDE 17- (1) Kontrol ve denetim noktaları, il merkezlerinin giriş ve çıkışlarında, trafik düzeni ve güvenliği dikkate alınarak, Bakanlıkça belirlenen yerlerde ve/veya Toptancı Hal Müdürlüğüne talebi üzerine mülki idare amirinin onayı ile kurulur.

(2) Kontrol ve denetim noktalarında denetimler, hal yöneticisi ya da hal zabıtası ve/veya hal yöneticisince görevlendirilen diğer personelce yerine getirilir. İhtiyaç halinde bu noktalarda, birinci fıkradaki usule uygun olarak kolluk kuvvetlerinden de yeterli sayıda personel görevlendirilir.

Toptancı Halinin Yönetimi ve Denetim

Belediye toptancı halinin yönetimi

MADDE 18- (1) Belediye toptancı halleri, belediye teşkilatı bünyesinde norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak kurulan toptancı hal yönetim birimi tarafından yönetilir. Hal yönetim birimi, hal yöneticisi ile mevcut belediye zabıta personeli arasından görevlendirilen hal zabıtası ve diğer personelden oluşur.

Denetim

MADDE 19- – (1) Hal Şube Müdürlüğüne bağlı olarak çalışan hal zabıtalı Kanun, Bakanlık Yönetmeliği ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde toptancı hali içinde ve belediyenin yetki alanları içinde olmak kaydıyla toptancı hali dışında da gerekli denetim ve uygulamaları yapmakla görevli ve yetkilidir.

(2) Hal zabıtalı ile toptancı halindeki işyeri ve diğer yerlerle sınırlı olmak kaydıyla hal yöneticisince görevlendirilen personel, Kanun, Bakanlık Yönetmeliği ve bu Yönetmelik kapsamına giren hususlarda ilgili kişilerden her türlü bilgi, belge ve defterleri istemeye, bunları incelemeye ve örneklerini almaya yetkili olup, ilgililer istenilen bilgi, belge ve defterler ile bunların örneklerini noksatsız ve gerçeğe uygun olarak vermek, yazılı ve sözlü bilgi taleplerini karşılamak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermekle yükümlüdür.

(3) Denetim yapmakla görevli, yetkili personelin talebi üzerine, kolluk kuvvetlerince gerekli yardım sağlanır.

(4) Bakanlık ile diğer idarelerin, ilgili mevzuattan kaynaklanan denetim yetkisi saklıdır. Belediyeler ile gerçek veya tüzel kişiler, denetim sonucunda Bakanlıkça verilecek talimatlara uymak zorundadır.

(5) Bakanlık, beşinci fıkrada öngörülen denetimi, doğrudan veya il müdürlüğü eliyle yürütür. Yapılan denetimler sonucunda Kanuna aykırı eylemleri tespit edilenlere yönelik düzenlenen tutanaklar, gereği yapılmak üzere ilgili belediyeye gönderilir. Kanununun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükmü mahfuzdur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Halde Faaliyet Gösterenlerce Tutulacak Defter ve Belgeler

Tutulacak Defter ve Belgeler

MADDE 20- (1) Toptancı halinde faaliyet gösterenlerce, Bakanlık ve Hal Müdürlüğüne istenilen defter ve belgeler tutulur.

(2) Birinci fıkrada belirtilen defterler dışında toptancı halinde faaliyet gösteren komisyoncularca cari hesap defteri tutulur. Bu defter; komisyoncuların kendilerine satılmak üzere mal gönderen her üretici için ayrı sayfa açtığı, mal giriş ve satış miktarları ile satış bedellerinin, masraflarının, toplam mal satış bedeli ile üreticiye gönderilen tutar ve gönderilme tarihinin ayrı ayrı kaydedildiği defterdir.

(3) İşyerlerinde faaliyet gösterenlerin diğer mevzuata göre tutmak zorunda oldukları yasal defterlere ilişkin hükümler saklıdır.

(4) Hal yönetim birimince aşağıdaki defterlerin tutulması istenebilir.

a) Ambar Defteri: malların geliş tarihi, cinsi miktarı (Adet, Kg, Bağ) getiren aracın plaka numarası, künye numarası ve satış sonrası günü gününe kaydedilmek üzere satış miktarı, satış tutarı ve künye numarası ile masrafların işlendiği defter.

b) Satış Bordrosu: Satış sırasında tartıdan çıkan veya adet ve bağ ile satılan malın tüm ayrıntılarının (cins, nitelik, kap markası, miktar, birim satış fiyatı ve satış tutarı ile alıcının ad, soyadı, vergi numarası, ticari unvanı, tahsis sahibinin ticari unvanının ve iş yeri numarasının, satış faturalarının tarih ve numaralarının) kaydedildiği iki nüsha kopyalı dokümaner çizelgedir. Satış bordrosunun aslı, her gün en geç saat 16:00ya kadar Hal Müdürlüğüne teslim edilecektir.

c) Satış İcmali (Toplam): İki nüsha kopyalı olarak düzenlenecek ve işyerinin, günlük olarak satışını yaptığı malların cinslerine göre toplam satış miktarlarını ve tutarlarını yazdıkları belgedir. Satış icmalinin bir örneği her gün en geç saat 16.00 ya kadar satış

bordrosuyla birlikte Hal Müdürlüğüne verilir.

Defterlerin Tutulma Şekli, Kayıt Usulü ve Tasdiki

MADDE 21- (1) Bakanlık Yönetmeliği ve bu Yönetmelikte hal yönetim birimince tutulması istenen defterler, ciltli ve sayfaları müteselsil sıra numaralı olur. Bu defterler, elektronik ortamda da tutulabilir. Bu takdirde bunların çıktıları ay sonunda tasdikli müteharrik yapraklar kullanılarak alınır. Defter çıktıları, yılsonunda ciltlenerek veya dosyalanarak muhafaza olunur.

(2) Defter ve kayıtların, Türkçe olarak tutulması ve mürekkeple veya elektronik cihazlarla yazılması zorunludur. Defter ve kayıtlarda yanlışlık yapılması halinde, düzeltmeler ancak yanlışlığın okunacak şekilde çizilmesi ve üstüne veya yan tarafına doğrusu yazılmak suretiyle yapılabilir.

(3) Defter kayıtları üzerinde kazıntı, silinti yapılamaz. Defterlerde, kayıtlar arasında usulen yazılmaya mahsus olan satırlar, çizilmeksizin boş bırakılamaz ve atlanamaz. Ciltli defterlerde, defter sayfaları koparılamaz. Tasdikli müteharrik yapraklarda bu yaprakların sırası bozulamaz ve bunlar yırtılamaz.

(4) Cari hesap defteri noter tarafından, ambar defteri ise Hal Müdürlüğüne kullanılmaya başlanmadan önce sayfa numaraları verilmek ve kaç sayfadan ibaret olduğu belirtilmek suretiyle onaylanır.

(5) Defterlerin;

a) Öteden beri işe devam edenler için defterin kullanılacağı yıldan önce gelen son ayda,

b) Kiralama, satın alma veya devir yoluyla yeni işe başlayanlar için Encümen kararının kendilerine tebliğ tarihinden itibaren üç iş günü içerisinde,

c) Tasdike tabi defterlerin dolması veya sair sebeplerle (zayi, yangın, su basması, doğal afet vb.) yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur olanlar için kullanmaya başlamadan önce, tasdik ettirilmesi gerekmektedir.

(6) Sair nedenlerin resmi makamlardan alınan belgelerle kanıtlanması gerekmektedir.

(7) Hal Müdürlüğüne kullanılması zorunlu tutulan defterler beş yıl süre ile muhafaza edilmek zorundadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Satıcı, Alıcı, Malların Satışı, Bildirim ve Bildirimci ile Künye İşlemleri

Satıcı ve Alıcılar

MADDE 22- (1) Malların toptan satışı; hal içi ve dışında faaliyet gösteren üretici, üretici örgütü, komisyoncu ve tüccarlar tarafından yapılır.

(2) Hiçbir ayırım yapılmaksızın bütün gerçek veya tüzel kişiler, satışa arz şekli bölünmeden bulunduğu kasa, çuval, sandık ve benzeri kaplarda toptancı halden mal satın alabilir.

(3) Halde işyeri bulunan üreticiler, toptancı halinde yalnızca kendi ürettikleri sebze ve meyvelerin satışını yapabilir. Üreticilerin, pazar yerlerinde yapacakları satışlar hakkında ilgili yönetmelik hükümleri uygulanır.

(4) Üretici örgütleri, toptancı halinde ortak veya üyelerine ait mallar ile faaliyet merkezinin bulunduğu yerdeki diğer üreticiler ile üretici örgütlerine ait malların alım ve satımını yapabilir.

(5) Aynı toptancı halinde faaliyet gösterenler, mal fiyatlarının yükselmesine sebebiyet vermemek veya düşmesine engel olmamak kaydıyla, kendi aralarında mal alabilir, satabilir veya devredebilir. Ancak, bu alım, satım ve devirler, piyasa şartlarına göre malların bir kısmı veya tamamı için toptancı hali bazında ya da genel olarak Bakanlıkça sınırlandırılabilir.

(6) Komisyoncular, alıcı ve satıcı arasında aracılık etmek, onların haklarını gözetmek, meslekî bilgi ve deneyimlerine dayanarak piyasanın durumu hakkında en doğru bilgileri aktarmak ve piyasanın oluşumuna katkı sağlamakla görevlidir.

(7) Komisyoncular aracılık faaliyetleri sırasında kendi kusurlarından kaynaklanan veya kötü niyete dayanan her türlü eylemlerinden sorumludur. Komisyoncuların sorumluluklarını

düzenleyen diğer mevzuat hükümleri saklıdır.

(8) Komisyoncular teslim aldıkları malları cinslerine, doğal özelliklerine, standartlarına, gıda güvenilirliğine ve kalitesine ilişkin şartlara göre özenle korumak ve gerekli bilgileri vermek, kanunî kesintileri satış bedelinden düşükten sonra mal bedelini satış tarihinden itibaren on beş iş günü içinde üreticiye veya üretici örgütüne ödemek zorundadır. Vadeli satışlarda bu süre otuz iş günü olarak uygulanır. Komisyoncularca, teslim alınan malların satış bedelinden kanuni kesintiler dışında başka bir kesinti yapılamaz.

(9) Komisyoncularca, malın miktarı, satış değeri, komisyon oranı veya ücreti ya da kanunî kesintiler, alıcı ve satıcıya gerçeğe aykırı olarak intikal ettirilemez.

(10) Mal bedelinin tam ve zamanında üreticiye ve üretici örgütüne ödenmesine ilişkin ispat yükümlülüğü komisyoncu ve tüccara aittir.

(11) Komisyoncular, kendi adına ve hesabına, üretici, üretici örgütü ve tüccarlar ise kendi adına ve başkası hesabına toptan mal alım ve satımı yapamaz. Aracılık faaliyetine ilişkin beşinci fıkra hükmü saklıdır.

(12) Toptancı halinde satış izni verilenler kendilerine gönderilen malları iyi bir şekilde muhafazaya, tartı ve satışlarda herhangi bir yolsuzluğa meydan vermeyecek şekilde davranmaya, üreticiyi zarardan korumak için gerekli tedbirleri almaya, kalitesine göre layık olduğu değeri bulmasını temin edecek şekilde hareket etmeye mecburdurlar.

(13) Toptan veya perakende satmak üzere üretici, üretici örgütü, komisyoncu veya tüccardan mal satın alanlar, satın alınan malların alış bedelinden kanuni kesintiler dışında reklâm, stant, zayi ve diğer gerekçelerle herhangi bir kesinti yapamaz.

(14) Toptan veya perakende satmak üzere mal satın alanlar, satın aldığı malların bedelini ilgili mevzuatla öngörülen süre içinde ilgililere ödemek zorundadır.

Malların Satışı

MADDE 23- (1) Malların toptan alım ve satımı bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları hariç toptancı halinde yapılır.

(2) Toptancı haline bildirimde bulunmak kaydıyla;

a) Sınaî üretimde kullanılmak üzere sanayicilerce satın alınan mallar,

b) İhraç edilmek üzere ihracatçılarca satın alınan mallar,

c) İlgili mevzuatı çerçevesinde ithalatçılarca ithal edilen mallar,

ç) Toptancı hali dışında üretici örgütlerince satılan mallar,

d) 1.12.2004 tarihli ve 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu kapsamında organik tarım faaliyetleri esaslarına uygun olarak üretilen ham, yarı mamul veya mamul haldeki sertifikalı ürünler,

e) İyi tarım uygulamaları kapsamında sertifikalandırılan ürünler, Toptancı hali dışında toptan alınıp satılabilir.

(3) Perakende olarak ya da toptancı halinde toptan olarak satmak veya münhasıran kendi tüketiminde kullanmak üzere fatura veya müstahsil makbuzuyla doğrudan üreticilerden yapılan toptan alımlar, toptancı haline bildirimde bulunmak kaydıyla toptancı hali dışında yapılabilir.

(4) Elektronik ticaret yoluyla yapılan satışlar da birinci fıkra kapsamındadır.

(5) Malların toptan veya perakende satışını yapanlar ile malları taşıyanlar ve depolayanlar, bunların toptancı halinden satın alındığını veya toptancı haline bildirildiğini belgelemek zorundadır.

(6) Toptancı halinden satın alındığı veya toptancı haline bildirildiği belgelenen malların satışı engellenemez ve bunlar toptancı haline girmeye zorlanamaz.

(7) Bu maddeye göre toptancı haline yapılacak bildirimler, Hal Kayıt sistemi üzerinden yapılır.

(8) Fiyatların, malların arz ve talebine bağlı olarak serbest rekabet şartlarına göre oluşması esastır.

(9) Toptancı halinde faaliyet gösteren kiracı ve işyeri malikleri, serbest rekabeti engellemek amacıyla kendi aralarında veya üreticilerle ticarî anlaşmalar yapamaz, uyumlu eylemde bulunamaz ve hâkim durumlarını kötüye kullanamaz. Kiracı ve işyeri malikleri,

malların toptan ticaretinde; piyasada darlık oluşturmak, fiyatların yükselmesine sebebiyet vermek veya fiyatların düşmesine engel olmak için malları belirli ellerde toplayamaz, satışından kaçınmaz, stoklayamaz, yok edemez, bu amaçla propaganda yapamaz veya benzeri davranışlarda bulunamaz.

(10) Malların toptancı hallerinde satışında aşağıdaki esaslara uyulur:

- a) Mallar, gıda güvenilirliğine, kalite ve standardına, teknik ve hijyenik şartlara uygun olarak satışa sunulur.
- b) Hileli olarak karışık veya standartlara aykırı mal satılmaz.
 - c) Aynı kap veya ambalaj içine değişik kalitede ve/veya üzerinde yazılı olan miktardan az mal konulmaz.
 - ç) Çevreyi rahatsız edecek şekilde satış yapılmaz, alıcıya karşı sözlü veya fiili kötü muamelede bulunulmaz.
 - d) İşyerleri veya hal yönetim birimince belirlenen müzayede alanları dışında kalan diğer yerlerde malların satışı yapılmaz.
 - e) Mallar, satışa arz şekli bölünmeden bulunduğu kasa, çuval, sandık ve benzeri kaplarda satılır.
- f) Mal atıkları ayıklanarak satılmaz.
 - g) Mallara ilişkin gerçeğe aykırı analiz raporu düzenlenemez veya bu raporun düzenlenmesi sağlanamaz.

Bildirim ve Bildirimci

MADDE 24- (1) Toptancı halinde faaliyet gösteren kiracı ve işyeri malikleri bildirimci olarak Hal Kayıt Sistemine kaydolmak zorundadır. Bildirime ilişkin işlemler ve bildirim yükümlülüğü 5957 sayılı Kanun ve Bakanlık Yönetmeliğinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülür.

Hal Rüsumu

MADDE 25- (1) İlgili mevzuatı çerçevesinde ithal edilen mallar ile fatura veya müstahsil makbuzu ile üreticilerden satın alınan mallardan; toptancı halinde satılanlardan **yüzde bir**, toptancı hali dışında satılanlardan **yüzde iki** oranında hal rüsumu alınır. Hal rüsumuna ilişkin işlemler 5957 sayılı Kanun ve Bakanlık Yönetmeliğinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülür.

Künye

MADDE 26- (1) Bildirim yapıldıktan sonra, sistem tarafından bu işleme ilişkin bir künye oluşturulur. Künye, malın üretim yerini, cinsini, miktarını, hangi üretici/işletmeye ait olduğunu, varsa sertifika bilgilerini ve Bakanlıkça uygun görülen diğer hususları içerir.

(2) Toptan veya perakende mal satışında, malların üzerinde veya kap ya da ambalajlarının herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir yerinde bu maddede belirtilen künyenin bulundurulması zorunludur.

(3) Künyenin malların üzerinde veya kap ya da ambalajlarının herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir yerinde bulundurulma zorunluluğu, malların üretildiği yerden veya girdiği gümrük kapısının bulunduğu yerden satışa sunulacağı yere sevki aşamasında aranmaz.

(4) Kap veya ambalajlarından çıkarılarak satışa sunulan mallara ilişkin künyeler, herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir şekilde satış alanının uygun bir yerinde bulundurulur.

(5) Künyeler, tahrif veya taklit edilemez, bunlar üzerinde bilerek değişiklik yapılamaz veya üçüncü şahısları yanıltıcı ifadelere yer verilemez.

ALTINCI BÖLÜM Cezalar

Cezalı Hal Rüsümü

MADDE 27- (1) Kanun, Bakanlık Yönetmeliği ve ilgili mevzuat hükümlerine aykırı olarak;

a) Sisteme bildirilmeden toptan alınıp satılan yada toptancı halinde satılmak üzere bildirimde bulunup toptancı hali dışında toptan satılan,

b) Sınaî üretimde kullanılmak veya ihraç edilmek üzere satın alınıp, bildirimde bulunulmadan iç piyasada satışa sunulan,

c) Sisteme bildirilmeden perakende satılan,

ç) Miktarına, değerine, üretim şekline veya künyesinde belirtilen diğer hususlara ilişkin gerçeğe aykırı beyanda bulunulan,

Mallar için hal rüsümü, o mallar için oluşan bir önceki gün birim fiyatlarının en yükseği, bir önceki gün fiyat oluşmamışsa o mallar için oluşan en son birim fiyatlarının en yükseği esas alınarak belirlenen toptan satış bedelinin % 25 i oranında cezalı olarak alınır.

(2) Cezalı hal rüsümünün hesaplanmasında o malın türü ve cinsi de dikkate alınır.

(3) Cezalı hal rüsümü tahsil edilen mallar için önceden ödenen hal rüsümü varsa cezalı tahsil edilecek hal rüsümünden mahsup edilir.

(4) Hal rüsümünün cezalı olarak alınmasına yetkili personelce düzenlenen ceza tutanağına istinaden belediye encümenince karar verilir. Belediye encümenince verilen karar ile tahakkuk işlemi gerçekleşir.

(5) Cezalı hal rüsümü tutanakları, tutanağın düzenlendiği günü takip eden ilk belediye encümen toplantısında gündeme alınarak görüşülür ve karara bağlanır. Ceza kesilmemesine ilişkin belediye encümeni kararı gerekçeli olarak alınır.

(6) Cezalı hal rüsümünden, malları taşıyan nakliyeciler ya da depolayanlar, mal sahibi ile birlikte müteselsilen sorumludur. Bildirimde bulunulmayan malları taşıyanlara veya bunları depolayanlara ayrıca kanunu 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine göre cezai işlem uygulanır.

(7) Cezalı hal rüsümüne ilişkin ödemeler, ilgili belediyece bu amaçla açılan banka hesabına yatırılmak suretiyle yapılır. Bu hesapta toplanan tutarın yarısı her ayın sonunda tespit ve/veya yakalama eylemine bizzat ve fiilen katılan kamu görevlilerine ikramiye olarak ödenir. Ancak, kamu görevlisine ödenen ikramiyenin tutarı olay başına (2.000) ve yılda (90.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarı geçemez. Hesapta kalan kısım ise belediyeye gelir olarak kaydedilir.

Görevli Personele Müdahale

MADDE 28- (1) Halde ticaret yapanlar, yanlarında çalışan kişiler, halden mal alanlar ve çalıştırdıkları kişiler belediyenin tembih ve yasakları ile görevi başındaki personelin mevzuat çerçevesindeki talimatlarına uymakla yükümlüdür.

2) İş yeri kiracıları, malikleri, halde istihdam edilenler, halden mal alan müşteriler, nakliyeciler veya diğer şahıslar tarafından görevli personele sözlü veya fiili tacizde, darp veya hakarete bulunulamaz. Bu fiilleri işleyenler hakkında görevli kamu personeline hakaret ve müdahaleden dolayı haklarında, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 1608 sayılı Kanun, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu veya fiilin durumuna uyan diğer kanunlarda belirtilen hükümlere göre gerekli cezanın verilmesi için hukuki işlem başlatılır.

3) 2. maddede belirtilen fiiller istihdam edilen tarafından işlenirse bu kişilerin halde çalışması yasaklanır. Yasaklı personeli çalıştıran kiracı veya malikler hakkında da gerekli hukuki işlem yapılır.

4) Personelle yaşanan ihtilaflarda veya personelin kanunsuz bir uygulamasının görülmesi halinde personel hakkındaki şikâyetler öncelikle Hal Şube Müdürlüğüne yapılır.

Faaliyetten men

MADDE 29- (1) Toptancı halinde, aşağıdaki eylemleri bir takvim yılı içinde iki kez gerçekleştirenler, belediye encümeni kararıyla bir aya kadar faaliyetten men edilir.

- İşyeri dışında ya da buralardaki geçiş yollarında mal teşhir edilmesi, satılması, mal veya boş kap bulundurulması,
- Çevreyi rahatsız edecek şekilde satış yapılması, alıcıya karşı sözlü veya fiilî kötü muamelede bulunulması,
- Atık malzemelerin belirlenen şekilde veya alanlarda toplanmaması ya da işyerinin temiz tutulmaması.

İdari Para Cezaları

Madde 30- (1) Toptancı halinde ve diğer yerlerde, başka kanunlara göre daha ağır bir ceza gerektirmediği takdirde, Kanunun 14 üncü maddesinde öngörülen idari para cezaları uygulanır.

(2) Birinci fıkrada öngörülen idarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin bir takvim yılı içinde tekrarı hâlinde, idarî para cezaları her tekrar için iki katı olarak uygulanır.

(3) Birinci fıkrada öngörülen idarî para cezalarını, doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine belediyeler uygulamaya yetkilidir.

(4) İdari para cezası uygulanmasına Bakanlık Yönetmeliğinin 27 inci maddesinde belirtilen ceza tutanağına istinaden belediye encümenince karar verilir. Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükmü saklıdır. Belediye encümenince verilen karar ile tahakkuk işlemi gerçekleşir.

(5) İdari para cezası tutanakları, tutanağın düzenlendiği günü takip eden ilk encümen toplantısında gündeme alınarak görüşülür ve karara bağlanır. Ceza kesilmemesine ilişkin encümen kararı gerekçeli olarak alınır.

(6) İdari para cezaları her takvim yılı başından itibaren geçerli olmak üzere o yıl için 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır.

(7) İdari para cezası uygulanmasına ve ilgisine tebliğ edilmesine ilişkin olarak bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

Sıra No	Cezaya Konu Eylem	5957 Sayılı Kanunda Cezayı Öngören Madde/Fıkra-Bent	Ceza Miktarı
1	Toptancı halinde, toptan satış miktarının altında mal satılması	14/1-a	336 TL
2	İşyeri bulunmaksızın toptancı halinde satış yapılması	14/1-b	1.735 TL
3	Toptancı halinde, işyeri dışında ya da buralardaki geçiş yollarında mal teşhir edilmesi, satılması, mal veya boş kap bulundurulması	14/1-b	1.735 TL
4	Toptancı halinde, çevreyi rahatsız edecek şekilde satış yapılması, alıcı veya tüketiciye karşı sözlü veya fiilî kötü muamelede bulunulması	14/1-b	1.735 TL

5	Toptancı halinde, atık malzemelerin belirlenen şekilde veya alanlarda toplanmaması ya da işyerinin temiz tutulmaması	14/1-b	1.735 TL
6	Komisyon tavan oranı üzerinde veya fiilen aracılık hizmeti verilmeksizin komisyon ücreti alınması	14/1-c	6.966 TL
7	Komisyoncunun, teslim aldığı malları cinslerine, doğal özelliklerine, standartlarına, gıda güvenilirliğine ve kalitesine ilişkin şartlara göre özenle korumaması ve mal sahibine gerekli bilgileri vermemesi	14/1-c	6.966 TL
8	Komisyoncunun, mal bedelini satış tarihinden itibaren on beş iş günü içinde üreticiye veya üretici örgütüne ödememesi	14/1-c	6.966 TL
9	Teslim alınan malların satış bedeli ile satın alınan malların alış bedelinden kanuni kesintiler dışında kesinti yapılması	14/1-c	6.966 TL
10	Üretici ve üretici örgütleri hariç, toptancı halinde faaliyet gösterenlerin kendi aralarında mal alması, satması veya devretmesi	14/1-c	6.966 TL
11	Üretici, üretici örgütleri veya tüccarların komisyonculuk faaliyetinde bulunması	14/1-c	6.966 TL
12	Toptancı halindeki işyerinde izin alınmaksızın değişiklik yapılması veya bu yerlere ilaveler yapılması	14/1-c	6.966 TL
13	Aynı kap veya ambalaj içine değişik kalitede ve/veya üzerinde yazılı olan miktardan az mal konulması	14/1-c	6.966 TL
14	Ölçü ve tartı aletlerinin hileli bir şekilde kullanılması ya da hileli olarak karışık veya standartlara aykırı mal satılması	14/1-c	6.966 TL
15	Hal Kayıt Sistemine bildirilmeyen malların taşınması veya bunların depolanması	14/1-ç	6.966 TL
16	Alım satım işlemlerini düzenleyen sözleşmelerde, Bakanlıkça belirlenen asgarî şartlara ve bilgilere yer verilmemesi	14/1-ç	6.966 TL
17	Malın miktarının, satış değerinin, komisyon oranı veya ücretinin ya da kanunî kesintilerin üreticiye gerçeğe uygun olmayarak intikal ettirilmesi	14/1-d	10.458 TL

18	Toptancı halinde oluşan mal atıklarının ayıklanarak hal içinde ya da dışında toptan veya perakende satılması	14/1-d	10.458 TL
19	Mallara ilişkin künyenin malların üzerinde veya kap ya da ambalajlarının herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir yerinde bulundurulmaması	14/1-e	17.439 TL
20	Mallara ilişkin künyede ya da malın kalitesine, standardına veya gıda güvenilirliğine ilişkin belgelerde bilerek değişiklik yapılması, bunların tahrif veya taklit edilmesi ya da bunlarda üçüncü şahısları yanıltıcı ifadelerle yer verilmesi	14/1-e	17.439 TL
21	Serbest rekabeti engellemek amacıyla, meslek mensuplarının kendi aralarında veya üreticilerle ticarî anlaşmalar yapması, uyumlu eylemde bulunması ve hâkim durumu kötüye kullanması	14/1-f	34.880 TL
22	Piyasada darlık yaratmak, fiyatların yükselmesine sebebiyet vermek veya fiyatların düşmesine engel olmak için, malların belirli ellerde toplanması, satışından kaçınılması, stoklanması, yok edilmesi, bu amaçla propaganda yapılması veya benzeri davranışlarda bulunulması	14/1-f	34.880 TL
23	Gerçeğe aykırı analiz raporu düzenlenmesi veya bu raporun düzenlenmesinin sağlanması	14/1-f	34.880 TL

Not: İdarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin bir takvim yılı içinde tekrarı hâlinde, idarî para cezaları her tekrar için iki katı olarak uygulanır.

Yukarıdaki para cezası miktarları **2022** yılı miktarları olup, her yıl yeniden değerlendirilme oranına göre güncellenecektir.

Uyuşmazlıkların Çözümü

MADDE 31- (1) İlgililerin, idari para cezaları dışındaki tüm uyuşmazlıklarda, **hal hakem heyetlerine** başvurma hakkı vardır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Boş Kasa Dağıtım Usulleri

MADDE 32- (1) Toptancı halinde boş kasaların dağıtımı halin açık olduğu günlerde 09.00-16.00 saatleri arasında yapılabilir. Bu saatler dışında dağıtım yapılması Hal Müdürlüğünün iznine tabidir.

Çürük ve hasarlı ürün tespit komisyonu

MADDE 33- Bozulan veya çürüyen ürünler, Hal Müdürlüğünün görevlendireceği personel ve hal zabıtasından oluşan komisyon tarafından tespit edilir. Tespit, gözlem yapmak ve fotoğraf çekmek suretiyle tutanağa bağlanır. Buna ilişkin tutanak dosyasında saklanır.

Dara ve Fire

MADDE 34- (1) Satışa arz edilen malların darasının tam olarak düşülmesi ve faturalarda gösterilmesi mecburidir. Daralar düşülmeden ve/veya faturalarda gösterilmeden yapılan

satışların tespit edilmesi halinde **5326 sayılı Kabahatler Kanununa** göre işlem yapılır.

Hüküm Bulunmayan Haller

MADDE 35- (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5957 sayılı Kanun, Bakanlık Yönetmeliği ve ilgili diğer kanun ve yönetmeliklerin hükümleri uygulanır.

Yürütme

MADDE 36-(1) Bu yönetmelik Doğubayazıt Belediye Meclisince onaylandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürürlük

MADDE 37 – Bu Yönetmeliği Doğubayazıt Belediye Başkanı yürütür.